

הערכה ומשוב לפי עקרונות תובנ"ה

מבוא

אם תלמיד יכול להגיש תוצר מצוין בלי להבין, לנמק או להגן על הבחירות שלו, מה בעצם הערכנו?

עקרונות תובנ"ה אינם רק כלי לתכנון משימות, אלא גם עדשה להערכה. במקום להעריך רק את התוצר הסופי, המודל מזמין להעריך גם את תהליך העבודה, שיקול הדעת, הרפלקציה והאחריות של הלומד בעבודה עם הכלי.

שלושה עוגנים להערכת תהליך

- **עדויות תהליך.** יומן מסע AI, צילומי מסך מבוארים, טבלת החלטות או מעקב שינויים. אלה הופכים את הדרך לנראית ולניתנת להערכה.
- **רפלקציה.** הסבר קצר של הלומד: מה קיבל מהכלי, מה דחה, ומה נשאר באחריותו. הרפלקציה חושפת את החשיבה שמאחורי התוצר.
- **בדיקת איכות.** מבחן פשוט למשימה עצמה: האם אפשר להגיש תוצר טוב בלי להבין, לנמק או להגן על הבחירות? אם כן, המשימה עדיין דורשת תיקון.

מסלול 3 • הערכה

הערכה לפי עקרונות תובנ"ה

מעריכים גם את התהליך, לא רק את התוצר הסופי.

3

בדיקת איכות

אפשר להגיש בלי להבין? צריך תיקון

2

רפלקציה

מה קיבל, מה דחה, ומה באחריותו

1

עדויות תהליך

יומן, צילומי מסך, טבלת החלטות

● מודל תובנ"ה • משרד החינוך • המכון למחקר יישומי של בינה מלאכותית בחינוך ●

איור: שלושת עוגני ההערכה לפי תובנ"ה: עדויות תהליך, רפלקציה ובדיקת איכות.

עיקרון מנחה למחווה

מחווה שמבוססת על תובנ"ה נותנת משקל לא רק ל"מה" אלא גם ל"איך": איכות התייעוד, עומק הרפלקציה, מידת הביקורת על הצעות הכלי, והקול האישי בתוצר. כך המשוב מכוון את התלמידים לשים לב לתהליך, ולא רק לתוצאה.

מה הלאה?

הגעתם לסוף הערכה. יש בידיכם עכשיו את האתגר, המודל, חמשת העקרונות עם פרקטיקות לדוגמה וארגז כלים ליישום ולהערכה. בחרו עיקרון אחד, שדרגו משימה אחת, והתחילו.